

KREŠIMIR PAVIĆ

PISMA PISANA JOSIPU WALLINGERU

U arhivu vrpoljačkog župnog ureda nalazi se 17 pisama koja su Strossmayerovu tajniku i vrpoljačkom župniku Josipu Wallingeru pisali hrvatski javni radnici. I to: jedno pismo tršćanskog biskupa i preporoditelja istarskih Hrvata Jurja Dobrile (iz 1880.), tri pisma povjesničara umjetnosti, slikara i političara Izidora Kršnjavija (iz 1882. i 1883.), jedno pismo profesora Janka Koharića (iz 1877.), dva pisma povjesničara glazbe i etnomuzikologa Franje Kuhača (iz 1880. i 1882.), šest pisama đakovačkog biskupa Strossmayera (1877—1881; na jednom pismu stoji samo 16. feb., godina se nije mogla ustanoviti), dva pisma književnika Ivana Trnskog (iz 1880. i 1881.), jedno pismo banskog namjesnika i pisca Antuna Vakanovića (iz 1882.) i jedno pismo političara i sveuč. profesora Koste Vojnovića (iz 1880.).

Dugujem zahvalnost župniku Matiji Nikolinu koji mi je ljubazno dopustio da pisma priredim za tisak. I sam župnik se bavi književnim radom, tako je preveo »Knjigu ljubavi« Raoula Follereaua (Đakovo, 1976, str. 92) i o njemu napisao studiju u »Vjesniku đakovačke biskupije« (br. 3, 1976, i kao posebni otisak). Najljepše se zahvaljujem i dr. Andriji Šuljku, prof. crkvene povijesti na Višoj bogoslovnoj školi u Đakovu, i jednome od najboljih poznavatelja Strossmayera, koji mi je pomogao kod čitanja Strossmayerovih pisama.

Josip Wallinger rođen je 19. siječnja 1846. u Gödre u tadašnjoj baranjskoj županiji u Ugarskoj. Postao je kapelan u Đakovu, prebendar stolne crkve, zatim tajnik biskupa J. J. Strossmayera a od 1882. vrpoljački župnik. U Vrpolju je umro (24. kolovoza 1911.) i sahranjen. Bio je glazbeno obrazovan, član je pjevačkog društva »Sklad«, njegov predsjednik (1872.

i 1881.) i prvi začasni član. Osim toga je i komponirao, njegove skladbe izvodilo je đakovačko pjevačko društvo. U Vrpolju je Wallinger, zajedno s bilježnikom Franjom Jurkovićem, osnovao 1894. Hrvatsku čitaonicu kojoj je i prvi predsjednik. Vrpoljčani su mu se odužili spomen-pločom u prostorijama čitaonice.

Za đakovački društveni život značajno je drugo pismo F. Kuhača u kojemu nalazimo podatke o »Skladu«. 19. ožujka 1882. društvo je održalo poseban koncert u korist Kuhača i poslalo mu uz poseban dopis čistu dobit od 111 forinti i 90 novčića. Kuhač, koji se ovdje objavljenim pismom zahvalio, tiskao je đakovački list u »Vijencu«. Wallinger je, također kao pomoć Kuhaču, priredio koncerte »Sklada« i broskog »Davora« (19. III. i 7. V.) te još i vukovarskog »Dunava« (8—10. VII.) — v. M. Horvat, Spomenica hrvatskog pjevačkog društva »Sklad«—»Preradović«, str. 68—71.

BISKUP JURAJ DOBRILA

1.

Prečastni Gospodine!

Najljepše Vam hvala za Vaš ljubazni list i za prepise Trnskijevih pjesma. Žao mi je, što sam Vam uzrokovao previše truda, kad Vam ga je i onako do sita u Vašem položaju. Ako je naš dični pjesnik preveo iz nemačkog »Wir werfen«, »(jedna riječ nečitka) liegt« i »Grosses Gott« po istom metru, rabile bi mi uprav te pjesme najviše za moju svrhu. Oprostite mi, što Vam opet dosadjujem.

Je li Preuzvišeni Vaš biskup srećno došao kući, i je li mu zdravlje dobro? Izvolite mu javiti moj s vesrdni pozdrav i poklon. Meni je sada nešto bolje nego li mi je bilo posljedne dane u Rogatcu.

Sa srdačnim pozdravom u Gospodinu
U Trstu dne 10 Augusta 1880.

Vaš
zahvalni I. Dobrila
biskup

IZIDOR KRŠNJAVI

2.

Velecijenjeni prijatelju!

Pitavši Jurkovića kako stoji naša stvar reče mi da će biti za koji dan u novina kako je bilo.

Neznam bili aVm čestitao pošto župa nije osobita ali ima i u tom nešto dobrog kad je čovjek svoj gospodar i neodvisan.

Pošto je onaj lopov biskupa tako spleo nije više liepo u Djakovu. Da *memoram* doći po slike nebi me Djakovo više vidjelo dok je te zmiye u gnjezdu.

Hladoček je tu, vidjam ga skoro svaki dan.

Primite iskren izraz želje, da Vam Bog na novom mjestu podieli svako dobro i svaku sreću i budite uvjereni da ću uvijek biti Vaš

štovatelj i prijatelj
Prof D Kršnjavi

Zagreb
10/7 882

3.

Moj velecijenjeni prijatelju!

Vončina, bez dvojbe jedan najčestitijih ljudih kod naše vlade, želi da dodjem u sabor pak da budem referentom za obrtno školstvo sada, gdje se ta važna institucija organizovati mora.

U Vrpolju nema vlada kandidata. Vončina bi postigao da mene vlada podupire ako su okolnosti takove da bih prodrieti mogao.

Kako nisam političar već li strukovnjak mislim da bih mogao biti obim strankam po čudi pa se zato na Vas obraćam pitanjem bili Vi mene htjeli kod izbora podupirati i svjetovati? Molim, Vas pošto je vrijeme dosta maknulo napried da mi čim prije iskreno svoje prijateljsko mnenje pišete.

Neću biskupu pisati glede toga prije dok mi ne javite Vaše mnenje u toj stvari. Kako znam da biskup želi imati za obrtne i umjetničke interese u Saboru čovjeka, to sam uvjeren da će on negledeć na politično stanovište koje je u ovom slučaju od nužde diktovano obzirom na probitak zastupanih interesa odobriti moj korak.

Vaš štovatelj i prijatelj
Kršnjavi

12/II 1883

Velecijenjeni prijatelju!

Kaže mi Rački, da će u Vrpolju biti pozvan od svećenika Ma. . . ura na kandidaturu. Ja tad dakaka nebih kandidiro. Molim Vas da mi na moje posljednje i ovo pismo odgovorite tako da list mogu pokazati Vončini i izpričati se da nekandidiram.

Srdačan pozdrav

Vaš

14/II 1883.

D Kršnjavi

JANKO KOHARIĆ

5.

Zagreb 28/6.77.

Dragi Josipe!

Denique vidi se, da si tajnik biskupov, jer slabo se javljaš, prijatelju! Pisao sam ti radi slike za moga otca, a ti baš ništa mi neodgovori. Stoga Te još jednom prosim, da ako imaš suvišnih exemplara to barem jedan momu ocu dostavi, pošto bi ju on želio imati. — Pisao sam Ti radi župe djakovačke, a i sada sam toga mnienja, da će jamačno postati Voršak ili Hladaček. Tomić mi je takodjer o tome nešto pisao, da bi ja koju za njega biskupu rekao. Ja sam mu odgovorio već jednom, što o toj stvari mislim — a molim Te reci mu opetovno na moje ime — da se svakako u toj stvari obrati i na kanonika Račkoga nespomenuvši naravno, da sam ga ja tako uputio. Kušati i kucati je slobodno, ma se vrata i ovaj put ne otvorila. Reci g. Tomiću, da mi oprosti, što mu na pose za sada neodgovaram, jer sam sbiljam preveć u poslu a k tomu primio sam više komisija, koje mi valja što prije obaviti. Schematizme sam primio. G. Grofu i Doneganu reci, da ću jim doskora poslati offért glede kamena za pod stolne crkve. Imade na ime crna mramora u našoj domovini po 22 i po 25 for. — a biela tvrda kamena (ne mramora) blizu naše domovine po 16 for. a mramora biela u Štajerskoj po 30 for. Medjutim doskora poslati ću probe da offertom specializiranim — 17. budućega mjeseca imam examen, i ondã idem po

svoj prilici u Rogatac, da koji dan u društvu biskupovu sprovedem, jer on kani ondje ostati do konca Srpnja. Ja ću pako jamačno i dulje ondje boraviti, jer mi je zdravlje dosta poremećeno — a nadam se, da će Rogatac dobrano ga popraviti. Ako imaš što Petrova novčića, pošalji ga čim prije na preč. g. Lehpamera, jer ćemo mi za koji dan posvema račune zaključiti. Ako pako nemožeš to odmah učiniti, a ti onda inmediate pošalji na nuncijusa u Beču, koji će ga već dalje odpremiti. Nova inače ne ima ništa pri meni.

Stoga primi srdačan pozdrav od

Tvoga Janka

Pozdravi liepo Tvoje a i ostale moje znance i prijatelje.

FRANJO KUHAČ

6.

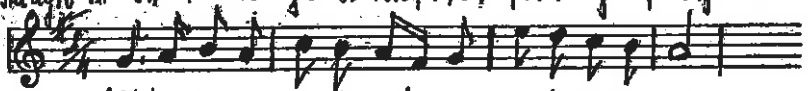
U Zagrebu dne 12. ožujka 1880

Velečastni Gospodine!

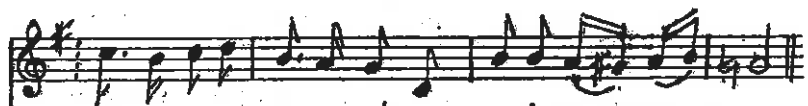
Molim Vas liepo da mi kod nekoga literarnoga rada u pomoć budete. Pisao sam naine članak, koji će u Viencu izlaziti pod naslovom Josip Haydn i hrvatska narodna popievka«, te u kojem ću iznieti, koliko je Haydn upotriebio hrvatskoga glasbenoga materiala. Kako Vam priložene dvie pjesme kažu, potiče i austrijska himna od naše gore lista. Imadem iz više krajeva naše domovine variante za ovu pjesmu, samo ne iz Slavonije. Zato Vas, velečastni gospodine, preliepo molim, da bi ste dobrotu imali, popitati se, da li se pjeva u Djakovštini ista ili slična pjesma, pa je li ta slavonska (štokavska) samo po melodiji ili samo po tekstu slična priloženim. U jednom i drugom slučaju molim, da mi variante napišete, nu da mi ne zamjerite, ako Vas za skoro odgovor prosim, jer kako rekoh članak je već gotov, te će se početi o uskrsu štampati.

Isto tako Vas molim velečastni gospodine, da bi ste pogledali u matrikule djakovačke župe, kada je bivši »Kapelnik Jakob Harbel« (Harbal, Harbl) umro, je li se je u Djakovu ženio, i skime, pa znadeli se, gdje su mu djeca. Harbel bio je od god. 1804 do 1826 u Djakovu biskupov kapelnik, Mozartov, šogor i liferant hrvatskih i kranjskih melodija. Harbel je s početka komponirao operete a kašnje i crkvene stvari. Ima li u arhivu katedrale o Harbelovih kompozicijah štogod?

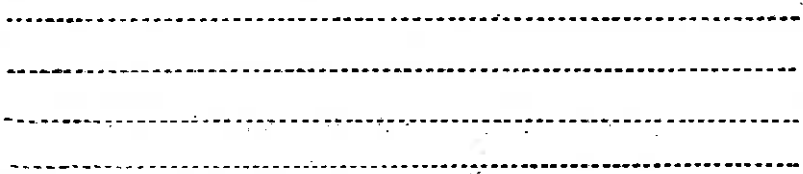
Kalostna kamčnica
Kladivo dr = 5/4 Ho Velikoga Štoni stola w Kopranskoj Kupaniji

Njutrno kano se ja nitanem malo pred korom;

njutrno kano se ja nitanem malo pred korom

Isti Harbel stoji sa rečenim člankom u savezu, te bi vrlo dobro bilo, ako bih mogao što više od njega saznati.

Prva svezka treće knjige biti će skoro gotova, te mislim da će te snjom zadovoljni biti; prilažem Vam tuj jedan arak tičući se Beethovena.

Predplata na sbirku ovaj put nikako neće da napreduje; imadem svega skupa 53 predplatnika. Pomozite!

Preporučujuć se Vašoj dobroti
Fr. S Kuhač

Vjutro rano se ja vstanem malo pred zorom,
Ter se k vodici prešeć, da se razhladim,
Zagledal sam divojčicu z vrtla šetajuć;
Vjednoj ruki grozje nosi, vdrugoj rozmarin:
»Oj Marico, dušo moja, daj da podahnem.«
»Ne dam, nedam a i nesmim, ar sam žalostna.«
»Oj Marico, dušo moja, zač si žalostna?«
»Snoć se jesam zaručila, s kim me volja ni.«
»Oj Marice, dušo moja, zač te volja ni?«
»On ti ima srebra, zlata, da mu broja ni.«
»Ča mi hasni zlato srebro, kad me volja ni?
Rajši Bog daj siromaha, da me volja je.«

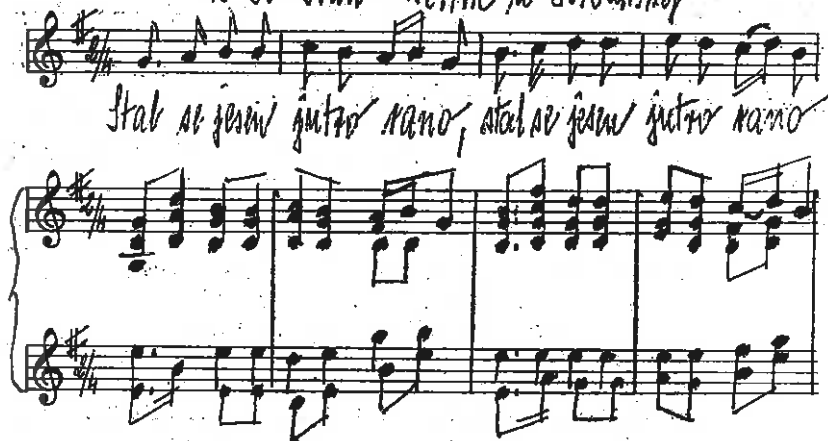
Fr. Kurelac »Tačke« br. 225.

Stal se jesem jutro rano malo pred zorjum,
Šetal sem se pred stacunom, da se prehladim.
Opazil sem devojčicu z vrta šetajuć,
V lievi ruki grozdje nosi v desni rozmarin:
»Podaj meni duša grozdje, da si posladim,
Podaj meni rozmarina, da si podišim.«
»Ne dam vera, mladi junak, srdce mi boli!
Se noći sem zaruk bila, s kem mi volja ni.«
»On ti ima liepu kuću, da je para ni.«
»Šta će meni njevva kuća, kad mi volja ni?«
»On ti ima zlata, srebra, da mu broja ni.«
»Šta će meni zlato, srebro, kad mi volja ni?
Rajši bogca siromaka, s kem mi volja je.«

Plohl-Herdvigo I (Iz Vrabča)

Ysta pjesma
Yk Sr. Ivan - Ketine w Slavatskoj

Stal se jesni gutro narno, stal se jesni gutro narno

malo pred kojum, malo pred kojum

U Zagrebu dne 29/III 1882.

Velečastni Gospodine!

Zbilja ne imam prikladnih rieči, da Vam se zahvalim na priredjenom koncertu za korist moje sбирke pјevka, jer znam, da je samo Vam, velečastni gospodine, zahvaliti, što se je Sklad odvažio takova šta prirediti. Čudio sam se znatnomu prihodu, a osobito me je veselio liepi program koncerta. Budući sam ja u odboru pjev. društva »Kola«, to bi Vam zahvalan bio, kada biste dobru imali meni poslati Vaše one Kompozicije, da ih Kolo pjeva, a isto tako i one od gosp. Drag. Trišlera i dvopjev od R. H. S-a.

Baš sada primih list od preuzvišenoga gospodina biskupa Strossmayera, koji ću čuvati kao dragi kamen (jer Vi valjda i ne slutite, kako je biskupa obožavam), te u kojem mi je javio, da ćete Vi velečastni gospodine, slični koncert prirediti i u Brodu, Vinkovcih i Vukovaru. Naplatio Vam Bog plemenitu namjeru i trud Vaš, te vjerujte mi, da sam do suza ganut, videći da mi je Bog dozvolio doživjeti dan onaj, kada su se prijatelji našega naroda osvjedočili, da sam ne samo marljiv već i sdušno i pun patriotizma radio na polju, koje doduše vrlo nezahvalno no napredku našem svakako na korist.

Od sadanjega sabora ne imam se ništa nadati, jer zastupnici (vladine stranke), kojim sam se *morao* ma i jako nerado i teškim srcem predstaviti, te ih moliti, da mi molbenicu predanu saboru podupru, primiše me ne samo hladno, već njeiki toli osorno, kao da sam šoštarski djetić ili poštenjak lepoglavske Kaznionie, ne pako hrvatski umjetnik. Sada moram dakako šutjeti, ali zabilježio sam si sve dobro, a memoiri moji pripoviedati će svietu čudesa, dakako ne iz razloga, da bi se ja dotičnim htjeo osvetiti, jer volim im oprostiti, već zato, da se bar s kojim kasnijim umjetnikom ili piscem tako više ne postupa. Kolika je razlika između ovih bahatih ljudih, i prijaznosti i plemenitosti našega veleumnoga biskupa!

Ako će mi Bog milost dati, da mogu sbirku svoju dogotoviti, osobito oveću onu razpravu, koju sam već nekoliko puta spomenuo, to neće samo Hrvati zadovoljni i ponosno biti tim radom, već cieli će se muzikalni sviet u čudu naći o rezultatih mojih iztraživanja. Svaku pjesmu sбирke analiziram, te stavljam pravila za našu narodnu glasbu. Ne mogu Vam

kazati, kolikom veseljem i uztrajnošću radim! te bi samo toliko morao obskrbljen biti, da mogu kod toga rada ostati, a da ne moram svaki dan amo tamo bježati milostinje tražiti od ljudi, koji nisu vredni da ih čovjek pozdravlja — ili da ne moram skupocjeno vrieme sa neznatnim poslovima tratiti, da si komad hljeba zaslužujem.

Ako mi sabor pripomoć dozvoliti neće, a po svojoj prilici će tako biti, jer sam u proračunskom odboru već propao, to ću prisiljen biti svaki mjesec po 14 dana putovati u poslu englezkoga života osiguravajućega društva, da si tako život spasim, i da mogu dosta znatne kamate plaćati za one zajmove, koje sam morao uzeti da treću i četvrtu knjigu sbirke štampam.

U dobrovoljne prineseke za sbirku neću pod nipošto dirati, već ih spraviti sve dotle, dok budem mogao s njimi tisak posljednje knjige započeti. Međutim raditi ću dalje, koliko samo budem mogao.

Ovo sam Vam, velečastni gospodine, zato odkrio, da možete mirni i uvjereni biti da se dobrovoljni prinesci ne budu za ine svrhe trošili, nego kojim su namijenjeni!

Molim Vas, izvinite me pa tako i slavno društvo Sklad, što nisam odmah odgovorio, morao sam bo od dan visite vršiti, na večer pako kroz četiri dana svakiput kakvoj odborskoj sjednici prisustvovati, ob noć pako teško mi je pisati, jer su mi oči od jedne duge godine vrlo oslabile.

Preporučujuć se Vašemu prijateljstvu i Vašoj zaštiti, molim Vas velečastni gospodine, da namišljaj svoj glede daljih koncertih izvedete, nebi li se u Vas i drugi ugledali, te mi tako mogućnost pružili, da skoro počnem štampom pete knjige sbirke.

Primiti najsrdačniji pozdrav
od Vašega Vam odanoga
Fr. Ša Kuhač-a

BISKUP JOSIP JURAJ STROSSMAYER

8.

Dragi moj Sekretaru!

Odobravam, što je Gjuro Mioković kamo najstariji u odboru poslan. Nek mu se rekne da tamo ide na probu. Investi-

tora podpisujem Bobića. Nek mu se u ime moje rekne, da se predugačkih predika kani. Administrator (jedna riječ nečitka) nek još jedno vrieme tamo ostaje, odobravam nakanu takodjer sa Vicerektorom. Što se budućega Vice=Rektora tiče, nek se za mnijenje upita i Rektor, da čujem što će on reć.

G. grofu ću poslije odpisati. Nek se g. Baumgartneru kaže, da čujem, da ljudi njegovi sporo rade, i g. Doneganiju i gosp Baumgartneru nek se reče, da bdiye da se *dobro i brzo* radi. Ljudem nek se kaže, da je u njihovom interesu da meni zadovolje i svetu stvar ozbiljno obavljaju. Koncem mjeseca sam kod kuće. Pozdravite sve koji za mene pitaju S ljubavlju

6 srpnja 877

Vaš biskup

9.

Dragi moj Sekretaru!

Evo Vam odgovora na Vaše posljednje pismo: zemaljskoj Vladi glede prodane šume odgovoriti će te kad ja natrag dodjem. Prije, ne. Ako bi Vlada urgirala, treba joj odgovoriti, da sam ja naredio, da se moj povratak čeka.

U ostalom propitajte se kod Karla Böllaina. Mislim, da je Vlada kontrakt dobila od spahiluka.

Kateketička mjesta sva se popuniti moraju, tiem, da će se sviem kateketom naložito, da kod paroka dotičnoga koštu imaju, od paroka svagdje zavise, i paroku u službi parokialnoj svagdje na ruci biti moraju. Bečkomu Doktorandu ići ćemo, koliko je moguće, na ruku. Trieba u tom obziru sliedeće još znati: biogradski svećenik nemože u Biogradu ostati. To mu od moje strane javite. Njemu jedno kateketičko mjesto ostaje otvoreno s uvjetom da s vriemenom examen položi.

Ostalo ćemo urediti kad se povratim, što će biti koncem ovoga mjeseca.

Pozdravite sve, koji za me pitaju. Sa štovanjem

Strossmayer
biskup

18 srpnja 877

Naredba glede kuće:

Gg. Sekretar i Cerem. (Ceremonijar) nek dobro paze, da se za moga odsuća nikake nepodobe u kući nesbijaju, na priliku: pijanke u podrumu, bučnosti i nevaljanosti doli. Ako bi odlični gosti došli, trebaji pogostiti liepo, ko običajno.

2. Böllein će dignuti od Sparrkasse djakovačke 10 hilj. for. taj novac će se odmah u Beč na svoje opredieljenje, da se dug rimski isplati. Mislím da je preko nekih još 900 i više for. i to se ima nadodati stranom iz Sparkasse tako, da u Sparkassi ostane okrugli broj, stranom iz novca, koji se po Kaptolu diže.

3. 4 i više hilj. for. imam kod Kapt. (Kaptola), od tih dvie hiljade imaju se poslati u Beč za orgulje. Bolléu valja pisati, da buduć nisam u Beču još bio, da ću »kredit« o kom sam govorio, drugi put obnoviti.

4. Ostatak gore naznačene svote nek se dometne novcu za kath. (katedralnu) crkvu i na troškove crkvene obrati. Badai pako, da se oltari u veliko rade i namieštaju, valja novcu crkvenomu nadodati i sav ostali novac koji na oltare spada. Pače tomu novcu ima se nadodati i pripomoći, koju crkva sama godimice daje, to jest 5000 f. Zato liepo Kaptol molim, jerbo poleg silnih troškova te pripomoći vrlo triebam.

Ostalo Bogu, dobroti i ljubavi priatelja preporučujem. Ako je iole moguće skorim ću se povratiti.

19 (?) 878

Josip Juraj

Strossmayer

biskup

Ako bi mene Bog k sebi uzeo, tielo se moje nek pokopa, gdje me smrt nadje, a srce moje samo nek se amo prenese i postavi na moje miesto. U ormaru u mojoj spavaćoj sobi su. ključi od ormara u momu privé — u tu će se naći i dva testamenta moja. Bog nek me prati i čuva na putu!

Molim za molitvu.

11.

Dragi moj Sekretaru!

Poslao sam odmah pismo glede olova za krov.

Žurite Vi posao oko crkve. Nek se na tavanu crkvenom (jedna riječ: nečitka) zaliju cementnim mazom i s bunari se treba žuriti.

Molim Vas pogledajte u Vaše spise, da li je traga u njima, da sam ja Tureku iz Karlovca dozvolio takse.

Dru Chindini sam pisao odavle. Nek se na kupoli pozlata, ako je moguće, tako udesi, da bolje u oči pada.

Vrlo ste dobro učinili, što ste Stoića dobro promili. Pozdravite sve ukućane. S ljubavlju

Strossmayer
biskup

26 srpnja 880

12.

Dragi moj tajniče!

Ja stanujem kod »hôtel de Rome« listovi dakle imaju se poslati pod tom adressom. Ovih dana dobio sam od G. Oblaka list, i njeku tiskanicu glede Selingera, da ju podpišem. Molim Vas dozovite g. Oblaka i recite mu: da mi je žao, ali da ja u tomu poslu *nikad ništ podpisati neću*. Štedionica nije nikad mene pitala hoćel dati toliki tudj novac Selingeru, ili ne, nema dakle sad pravo od mene zahtievati ikaki podpis glede izjednačenja s njim. Što drugi svi odrede, ja neću kvariti, ali nikad ništ neću podpisati. Pozdravite Donegana, da mu gratuliram, ako je istina da se ženi.

Dobro je učinio, i izbor mu je vrlo dobar.

Što je nova tamo kod Vas? Želio bi, da jedan od kanonika glagolskim jezikom odpieva Missu u katedrali 5 Jula. Taj dan će za mene biti dost težak, jer moram i predikovati, Missu svečanu reč na koju Papa daje svoju kapellu, i pozdraviti Papu. Molite za me Boga.

Papa me primio vrlo liepo. Glede Slavjana ima svetih i spasonosnih namiera, samo ako mi biskupi i svećenici budemo znali odgovoriti namierama S. rimske stolice. Kod Zaicevi sam bio. Svi su zdravi. Svi pozdravljaju Ludovika.

U Rimu Juna 20 881

Ljubim Vas
Strossmayer
biskup

13.

Dragi moj Sekretaru!

Moji Vas liepo pozdravljaju i sve ukućane.

Brzjavili su mi, da se drva u šumi bilježe. Recite Karlu, da se i od strane naše *baie*, da se ne samo neposieku drva

mlada, nego, da se takodjer dušicee proizvodjaju iz drvja za to sposobna.

Ja ću po svoj prilici odavde na čistu sriedu i to upravo kući.

S Bogom!
16 feb. Strossmayer
Biskup

IVAN TRNSKI

14.

U Zagrebu na 22. Listopada 1880

Velečastni gospodine!

Pošto presvietli g. biskup Dobrila na novo izdaje svoj molitvenik a u njem želi upotriebiti moje prievode pobožnih pjesama, to po želji prisvietloga g. biskupa i kanonika Gajdeka, komu je za to Dobrila pisao, molim Vašu Velečastnost, da ili moj rukopis, ili ako ga preuzvišeni g. biskup i moj velikodušni zakrilnik zadržati želi, priepis toga rukopisa o Gajdekovu trošku nabaviti i njemu što brže poslati izvolite.

Uz tu sgodu molim liepo, da izvolite preuzvišenomu svomu poglavaru izručiti moj najponizniji poklon a k jednu pozdraviti i gospodina obrednika te mu reći, da sam zaboravio, što sam obećao i da sam spreman, ako je nužno, namah prihvatit se izradbe prigodne predstave za posvetu Djakovačkog hrama, te dogotovit ju do stanovita roka, samo neka mi g. obrednik taj rok ustanovi i po prilici na znanje dade, koliko će valjanih predstavljačica moći namaknuti.

Uz svu odliku i zahvalnost, koju sam dužan najrevnijemu širitelju svojih pobožnica,

Vaš sam
iskreni štovatelj
Ivan Trnski

15.

U Sisku na 30. Studena 1881

Velečastni gospodine!

Usudih se naložiti odpravniku svetojeronimskoga društva, da Vašoj Velečastnosti odpravi 200 komada prve knjige

mojih svihkolikih djela, a sam Vas evo liepo moilm, da izvolite razpačavanje tih knjižica u Djakovu, kako najbolje umiete, udesiti te novce primati od raznositelja i meni poslati; jer bih rad podmirit Albrechta.

Kako ćete samo vidjeti, to su većim dielom same popievke, poznate već od prije a upodobljene prema naglasku, te baš s toga nadam se da će toli Vas, koji i svim članom Djakovačkoga pjevačkoga društva dobro doći. I ona »Prvomu sinu domovine«, što ju je Kuhač ukajdio, nalazi se u tom svezku, jer je popievka.

Jer je knjižica premalena, to ju nisam dao tvrdo vezati, ali čim druga izidje, dat ću obje u jednu svezati te ću onda preuzvišenomu zasvjedočiti svoju harnost, a i Vama.

Tako eto iztaknuv, što čini knjižicu vredniju Vašega zanimanja, ponavljam svoju molbu i nadam se samo iz Djakova najpovoljnijemu odzivu a u to sam ime, štjući Vas svejednako i izručujući moj duboki strahopočit Preuzvišenomu

Pozdrav svima
milim znancem
i prijateljem!

Vaš
zahvalnik
Ivan Trnski

ANTUN VAKANOVIC

16.

Prečastni Gospodine.

Dobiv Diecesanski Schematisam veoma ugodno biosam iznenadjen osebuynom krasotom dostavljenog mi izdanja; radi čega Vam veoma sam zahvalan. Ujedno nemogu propustiti molbu da me poradi opetovanih požurivanja blagovoljno izvine

U Zagrebu 20. travnja 1882

Antun pl. Vakanović
Kr. banski namiestnik

KOSTA VOJNOVIC

17.

Velečastni moj Prijatelju!

Naš dobri trpeći Koharić iz svoje smrtne postelje moli me da Vam pišem, i da Vam se zahvalim na utješnome listu

kojim ste ga skoro pohodili. O njegovome stanju pisao sam prekojučer Preuzvišenomu, kojemu izvolite još i to nadodati uz izručenje moga rukoljuba, da bi ga Koharić želio još jedan put vidjeti i ruke mu poljubiti prvo nego se razstavi s ovim svijetom i podje moliti za nas Otca nebeskoga. Koliko će ga Bog još držati na zemlji nitko ne zna: gornju stranu tiela, glava i pluća i želudac su mu zdravi a prilično se rani, ali gine i mršavi svatki dan uz boli neizmjerne koje samo injekcije mor:.. tri puta na dan ublažuju.

Primajte dakle njegov najusrdniji pozdrav i izručite ga takodjer našem Cepeliću.

Dobri Bog pokriepio nas sve u ove svete dneve da bude-mo u svoje vrieme mirnim okom i onako pripravni gledati u oči smrt, kako naš prijatelj. Na službi da Vam opetujem izraze iskrenog prijateljstva i štovanja

U Zegrebu, na
Duhove 1880

Vašega sluge
Kosta Vojnovića

Ožalostilo je svakoga, a i našega trpeća prijatelja grozna nesreća koja je spopala tamošnja Kan. Šagovca. Nek mu se dobri Bog smiluje.